

BUDAPESTI
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA

KORONAVÍRUS VÁLSÁGKEZELÉSI KISOKOS

mikro- és kisvállalkozásoknak

2020. április

Partner a sikerhez

TARTALOM

Elnöki ajánló a „Koronavírus Válságkezelési Kisokos” című kiadványhoz	4
Bevezetés	5
Az emberek egészségének megóvása	6
A vállalkozás pénzügyi, működési hátterének áttekintése	8
A működéshez szükséges készletgazdálkodás feltérképezése	10
A munkaerő, a foglalkoztatottak körében felmerülő kockázatok mérséklése, az alkalmazottak rugalmas beosztása	11
A válság kezelését elősegítő néhány fontosabb munkajogi tudnivaló röviden	14
A vállalkozás kommunikációja	16
A vállalkozók közötti és a vállalkozásokon belüli összefogás szükségessége	19
Válságterv készítése	20
Zárógondolatok	21
Melléklet	22
A Kormány gazdaságra vonatkozó intézkedései a járvány okozta károk mérséklésére	22

Tisztelt Vállalkozók!

A jelenlegi koronavírus járvány alapjaiban rengeti meg a világot: nincs olyan tagja a társadalomnak, nincs olyan vállalkozás a gazdaságban, akinek az életére, működésére ne hatna ki és ne követelne alapvető változtatásokat. A válság hirtelen jött és szinte mindenkit korábban nem látott kihívások elé állított.

A járvány miatt elrendelt veszélyhelyzetben a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál erőforrásaink és kapacitásaink jelentős részét a válsághelyzet hatékony támogatására állítottuk át azzal a kiemelt céllal, hogy a budapesti vállalkozások számára biztosítani tudjuk a szükséges és elvárt szolgáltatásokat, információkat, valamint érdekeiket képviseljük a Kormány és az önkormányzatok felé.

A magyar társas vállalkozások több mint 40 százalékát tömörítő Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában felállítottunk egy mikro-, kis- és középvállalkozások helyzetére fókuszáló, belső és külső szakértőkből álló csoportot. Első lépésként egy gyors, online kérdőíves felmérést végeztünk a budapesti vállalkozások körében, hogy feltérképezzük azokat a területeket, ahol a legnagyobb segítségre van szükségük.

A válaszok feldolgozása során az elemzések azt mutatták, hogy a pénzügyi problémák jelentik az azonnali prioritást a vállalkozások számára. Ugyanakkor azt is tapasztaltuk, hogy a vállalkozások alig húsz százalékának van válságterve, márpedig ezen múlhat, hogy a cégek megfelelően alkalmazkodnak-e a körülményekhez, és sikeresen folytathatják-e működésüket a jövőben is. Ezen problémák kezelésére kidolgoztuk azt a **6 pontos pénzügyi, gazdasági intézkedéscsomagot**, amit eljuttattunk a Kormány részére. Ezzel egyidejűleg összeállítottunk egy **Válságkezelési Kisokost**, amelyben a múlt tapasztalatainak felhasználásával gyakorlati megoldásokat dolgoztunk ki a legkisebb vállalkozások részére, ahol a tulajdonos-vezető alapvetően szakmájához értő vállalkozó, nem pedig gazdasági szakember. Emiatt a kiadványban egy gyorsan és egyszerűen alkalmazható, ugyanakkor a mélyebb szakmai részletekkel nem foglalkozó segítséget szeretnénk nyújtani.

Célunk, minél több vállalkozásnak segíteni a talpon maradásban és a felkészülésben a válság utáni építkezéshez.

Kitartást és sok erőt kívánunk ehhez!

Nagy Elek
BKIK elnök

BEVEZETÉS

A koronavírus a korábbi válságokhoz képest minden eddiginél gyorsabban és radikálisan változtatja meg környezetünket, és annak részeként a gazdaságot.

A vállalkozások kényszerhelyzetben vannak, kezelniük kell a válságot.

Emiatt minden vállalkozás számára fontos feladat, hogy

- **napi szinten kövesse a híreket friss információkhoz jutva, miközben óvakodjon a hamis** hírforrásoktól,
- folyamatosan értelmezze és értékelje a környezetét meghatározó gazdasági és társadalmi folyamatokat, történéseket,
- készítse el válaszait, hozza meg intézkedéseit a vészhelyzet kezelésére,
- tegye a lehető legrugalmasabbá vállalkozása működését,
- készüljön fel a megváltozott világ kihívásaira.

A koronavírus válság kezelése szempontjából legfontosabb az emberek védelme.

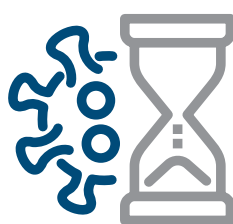
A „Koronavírus Válságkezelési Kisokos” kiadványával kamaránk elsődlegesen a **hazai mikro- és kisvállalkozásoknak** kíván segítséget nyújtani. Segédeszköznek ajánljuk válságkezelési összeállításunkat a vállalkozói cselekvési tervek elkészítéséhez.

A vállalkozói teendők különböző idősíkon jelentkeznek:

Vannak **azonnali cselekvést igénylő teendők**, mint pl.: személye, munkavállalói, környezete védelme, vállalkozása folyamatos működésének biztosítása és az egyértelmű kommunikáció.

A **közeljövőben végrehajtandó feladatok** közé tartozik a lehetséges legrosszabb forgatókönyvek megértése és felkészülés a válság legerősebb várható hatásaira.

Közép- és hosszútávon szükséges cselekvés a gazdaság talpra állására való felkészülés, és a fellendülés adta lehetőségek kihasználása.

AZ EMBEREK EGÉSZSÉGÉNEK MEGÓVÁSA

Az egészségügy és a higiénia színvonalának emelése A vállalkozás székhelye, telephelye higiéniájának fejlesztése:

- Tegye napi rutinná a tisztító és fertőtlenítő eljárásokat.
- Szükség esetén fontolja meg a létesítmények bezárását.
- Lássza el higiéniai eszközökkel, kézfertőtlenítőkkel, fertőtlenítőszerrel vállalkozása mosdóját, konyháját és az ügyfélforgalmi helyiségeit.
- Helyezzen el plakátokat a helyes higiéniai szokásokról (pl. a megfelelő kézmosás módjáról). A bemutató plakátok az internetről is letölthetők, vagy már máshol meglévő szórólapok, plakátok fénymásolhatók, sokszorosíthatók.

A vállalkozásban dolgozó személyek egészségügyi állapotának folyamatos figyelemmel kísérése és megóvása:

- Adjon egészségügyi instrukciókat, pl. a szájmascsk, a kesztyű használatának fontosságáról, a gyakori kézmosásról.
- Kísérje figyelemmel a munkavállalói egészségi állapotát, pl. napi testhőmérséklet ellenőrzéssel, egészségügyi felszerelések alkalmazásával.
- Szükség esetén orvosok segítségét vegye igénybe.
- Biztosítson kesztyűket és egészségügyi maszkokat a dolgozók számára, valamint a létesítmény bejáratánál.
- Késleltesse, halassa a munkaidő megkezdését annak érdekében, hogy az alkalmazottak időt kapjanak a közösségi közlekedés nélküli ingázáshoz.

Új higiéniai és egészségügyi szokások alkalmazása:

- Írja elő, hogy munkatársai folyamatosan tartsanak 1,5 – 2 m távolságot egymástól, és irodai munka esetén lehetőleg erre a mértékre növelje a munkaasztalok közötti távolságot is.
- Hívja fel a figyelmet a megszokott társasági normák megváltoztatására, mindenféle fizikai érintkezés mellőzésére (pl. kézfogás elhagyására).
- Amennyiben szükséges és megoldható, az ügyfél és a dolgozók közé helyezzen el védőfóliát/plexi lapot (pl. kereskedelmi egységeknél a pénztárnál).
- Kereskedelmi egységeknél a vásárlók által használt eszközöket (pl. bevásárló kosarakat, -kocsikat) naponta többször fertőtlenítsék.
- A létesítmény ajtóinak kilincseit, a liftek nyomógombjait, az érintéssel használt eszközöket (pl. számítógép klaviatúráját), a pénztáraknál, vagy az ügyfelek által használt bankkártya terminálokat naponta többször fertőtlenítsék.

2

A VÁLLALKOZÁS PÉNZÜGYI, MŰKÖDÉSI HÁTTERÉNEK ÁTTEKINTÉSE

A működőképesség, fizetőképesség megőrzése

A válságban a vállalkozó számára a legnagyobb kihívást pénzügyi stabilitásának megőrzése jelenti. A fizetőképesség megőrzése nélkülözhetetlen a vállalkozás folyamatos működéséhez. A vállalkozónak állandó fizetési kötelezettségeket kell teljesítenie a beszállítói, a foglalkoztatottjai, valamint az állami és helyi hatóságok részére.

A vállalkozónak fel kell mérnie tartalékait, az átlagos havi működési költségét, s hasonlóképpen azt is, hogy az ismert alapvető költségeit figyelembe véve mennyi ideig biztosítják működését a vállalkozás erőforrásai.

Kiadások csökkentése

A vállalkozások számára nagy segítséget jelentenek a kormányzati válságkezelő intézkedések (pl. fizetési moratórium a hiteltörlesztésekre, adó- és járulékfizetési kedvezmények).

A kiadásokat célszerű nélkülözhetetlen és nélkülözhető kiadásokra bontani. Lehetőség szerint szüntessük meg azokat a kiadásokat, amelyek nem szolgálják a vállalkozás túlélését.

Bérlemények esetében a megváltozott piaci viszonyokra tekintettel érdemes kezdeményezni a bérleti szerződések újratárgyalását, a bérleti díj átmeneti, válságidőszakra szóló csökkentését vagy halasztott fizetését. A gyártást és a szolgáltatást a piaci igényekhez, a kereslet-kínálat alakulásához kell igazítani.

A beszállítók kínálatát célszerű megvizsgálni, összehasonlítani, hiszen a válság az ő tevékenységüket is érinti, s ajánlataikból a minőség romlását még nem előidéző, legolcsóbb kínálatból érdemes választani, rendelni.

A szerződések fizetési feltételeit, ütemezését át kell vizsgálni. A megkötött szerződéseknél a vállalkozó kérjen, az új szerződéseknél javasoljon részletfizetést, fizetési halasztást, valamint hosszabb törlesztő időt. A munkaerővel kapcsolatos kiadásoknál érdemes körültekintően eljárni. Nem tudjuk, hogy a válság meddig tart, lehet elhúzódó, vagy rövidebb ideig tartó. Gyorsan talpra álló gazdaság esetén meglévő, kipróbált munkaerőnk megtartása alapvető feltétele annak, hogy cégünk be tudjon kapcsolódni a gazdasági újjáépítésbe. A munkaviszonyok felmondása előtt érdemes kihasználni minden olyan rendelkezésre álló lehetőséget, amivel meg tudjuk őrizni a foglalkoztatottainkat.

Például szabadságot, a munkabér újratárgyalása, a munkaerő kikölcsönzése.

A likviditási helyzeten javítani lehet azzal a kényszerintézkedéssel, ha a meglévő eszközöket egy eszközközvetítőnek eladja, majd visszabéri, visszalízingeli a vállalkozás.

A bevételek csökkenésének mérséklése

A kialakult, bejáratott ügyfélkörrel, vevőkörrel rendelkező vállalkozók számára fontos, hogy megtartsák vásárlóikat, hiszen üzleti bevételeik alapvetően tőlük származnak.

A vásárlók részéről történő fizetési készség növelhető az előleget fizető vásárlók számára biztosított kedvezményekkel. A vállalkozó, ahogy kiadásainál kezdeményezi, kéri a részletfizetés lehetőségét, úgy a vásárlói felé fel is ajánlhatja ezt a kedvezményt.

A kintlévőségek gyors begyűjtésére, beszedésére érdemes figyelmet fordítani. A tartozók fizetési készségét növelni lehet azzal, hogy ha tartozásukat rövid határidőn belül megfizetik, és abban az esetben fennálló tartozásuk összegéből a vállalkozó egy általa vállalható mértékű százalékot elenged. A vevőtartozás idő előtti pénzzé tételének eszköze lehet a vevőtartozás értékesítése is erre szakosodott, úgynevezett faktoring cégeknek.

A bevételek növelésének eszköze lehet a kihasználatlan, vagy használaton kívüli eszközök értékesítése, a nélkülözhető anyagkészlet eladása.

3

A MŰKÖDÉSHEZ SZÜKSÉGES KÉSZLETGAZDÁLKODÁS FELTÉRKÉPEZÉSE

A vállalkozásnak fel kell mérnie készleteit. Meg kell határoznia, hogy melyek azok az árucsoportok, anyagok, alkatrészek, stb., melyek nélkül nem tud működni.

Számba kell vennie a rendelkezésére álló beszállítókat. A beszállítók felmérésénél figyelembe kell venni a koronavírus által súlyosan érintett területeket, ahol az egészségügyi vészhelyzet kockázata lelassíthatja, szélsőséges esetben megghiúsíthatja a megrendelések teljesítését.

A kieső beszállítók várható pótlására meg kell kezdeni az új, alternatív beszállítók felkutatását. Az új beszállítók esetében számolni kell az esetlegesen felmerülő logisztikai többletköltségekkel is.

A készletgazdálkodás eltérő lehet egyes vállalkozói köröknél, tevékenységeknél, mivel vannak, lesznek megnövekedett igényeket kiszolgáló vállalkozások (pl. pékségek, élelmiszergyártók és forgalmazók), akiknek érdemes tartalékolni a készleteket, és lesznek drasztikusan csökkenő vásárlói igényekkel szembesülő vállalkozók, akik csak lényegesen kisebb készletekkel tervezhetnek.

A MUNKAERŐ, A FOGLALKOZTATOTTAK KÖRÉBEN FELMERÜLŐ KOCKÁZATOK MÉRSÉKLÉSE, AZ ALKALMAZOTTAK RUGALMAS BEOSZTÁSA

A kockázatok azonosítása

A vállalkozásnak, különösen, ha több főt foglalkoztat, meg kell határoznia azokat a kulcsalkalmazottakat, akiknek a megfertőződése veszélyezteti a vállalkozás működésének folyamatosságát, valamint azokat, akiknek a munkája felcserélhető más foglalkoztatott munkájával.

Azonosítani kell a fertőzésveszélynek kitett személyeket, pl. recepciósok, vevőkkel közvetlen kapcsolatban álló értékesítők, szerelők, pénztárosok, stb. Lehetőség szerint a többi munkavállalótól elkülönítetten kell biztosítani számukra a munka végezés feltételeit.

A kockázatok mérséklése

A Kisokos I. fejezetében felsorolt egészségügyi és higiéniai intézkedések alkalmazásával és további a vállalkozás sajátosságaiból adódó rendelkezésekkel minél inkább csökkenteni kell a munkatársak megfertőződésének kockázatát, pl. a munkavégzés jellegétől függően, lehetősége szerint különítse el a munkavégzőket különböző helyiségekben, ossza a munkatársakat, csapatokat műszakokba, variálja, alkalmazza az otthoni és a telephelyi/irodai munkavégzést.

A munka jellegétől függően (pl. irodai munkavégzés esetén) tegye lehetővé, hogy foglalkoztatottjai távmunkát végezhesse. Ahol lehetséges, a közvetlen ügyfélkapcsolatot változtassák telefonon, elektronikusan bonyolított ügyintézésre.

A helyettesítések kidolgozása

A több főt foglalkoztató vállalkozásoknál készüljön beosztás a kieső munkatársak helyettesítésére. Ehhez azonosítani kell a hasonló képzettségű, képességű munkatársakat.

A helyettesítési feladatokat első körben a vállalkozáson belül kell megpróbálni megoldani. Ha ez nem járható út, akkor felmerülhet a vállalkozás ismeretségi körébe tartozó más vállalkozásokkal való kapcsolatfelvétel, mely során a helyettesítési feladatok kölcsönös

megoldásában való segítség jó megoldás lehet, akár a munkavállalók ideiglenes áthelyezésével, akár a helyettesítési feladatok másik vállalkozásban történő elvégzésével.

Az üzletmenet változásának munkaerőre gyakorolt hatása

A rendelkezésre álló foglalkoztatottak igénybevételét, a vállalkozás munkaerő szükségletét befolyásolják a kereslet és kínálat változása, a munkával való ellátottsága, a válság időtartamának hossza, a munkaerőt érintő külső korlátozások.

A foglalkoztatottak csökkenő igényekhez való igazítása

A vállalkozónak célszerű kihasználnia az összes lehetőséget a rugalmas munkaidő alkalmazása érdekében. A rugalmas munkaidő engedélyezésével nemcsak költségeket lehet csökkenteni, de az alkalmazottak is motiváltabbak lesznek azáltal, hogy befolyásuk van a munkaidejükre. Ezzel a munkavégzés hatékonysága növelhető és a cég is profitálhat belőle.

A rugalmas munkaidő jelenthet egyrészt távmunkát, de lehet rugalmas munkarendben végzett munka is. Utóbbi azt jelenti, hogy a munkáltató a munkavállaló munkaidejének csak egy részét osztja be, a fennmaradó órákról a dolgozó rendelkezhet. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ha valaki heti 40 órában dolgozik, de ebből csak a felét, 20 órát kell a munkahelyén lennie (ezt hivatalosan törzsidőnek hívják), a másik 20 órát (ezt peremidőnek nevezik) akkor és úgy dolgozza le, ahogy azt a munkavállaló szeretné. Az erre vonatkozó megállapodást célszerű írásban rögzíteni.

A rugalmas munkavégzés feltételeit a vállalkozónak saját profiljához kell igazítani, általa csökkentheti költségeit (pl. kisebb rezsiköltségek).

A távmunka infokommunikációs eszközökkel végzett munka. Fontos, hogy a munkatársaknak legyenek eszközeik és álljon rendelkezésükre a szükséges technológia. A számítógépek és a laptopok mellett az azonnali választ igénylő kérdésekre a kapcsolattartás leggyorsabb módja a telefon használata és a szöveges üzenet küldése. Ez utóbbira az internetes kapcsolat nélkül is működő SMS mellett már számtalan internetalapú program is alkalmazható.

A komolyabb infokommunikációs eszközökkel és technológiával rendelkező vállalkozások videohívásokat is alkalmazhatnak a munkavégzés jellegétől függően. A távmunka során nagy figyelmet kell fordítani a vállalkozás számára bizalmas információk küldésére, és az internet biztonságára.

Alkalmazhatja a vállalkozó a részmunkaidős foglalkoztatást is. Részmunkaidős munkavállalónak az a személy tekinthető, akinek a normál munkaideje átlagban kevesebb, mint a teljes munkaidős munkavállalók munkaideje. A munkaidő-beosztás lehet állandó vagy változó, meghatározható napi, heti, havi, vagy akár éves keretben. A Munka Törvénykönyve nem szabályozza, hogy mennyi a munkaidő napi vagy heti minimuma részmunkaidő esetén, a munkavállaló és a munkáltató szabadon állapodhat meg a munkaidő mértékéről.

A szabadság munkáltató részéről történő elrendelésével, kiadásával a következő, „A válság kezeléséhez kapcsolódó néhány fontosabb munkajogi tudnivaló röviden” c. fejezetben foglalkozunk.

Kölcsönös megegyezés esetén az alkalmazott fizetés nélküli szabadságra küldhető. Ezzel jövedelme ugyan kiesik, de munkahelye a válság ellenére megmarad. A megállapodás írásban rögzítendő.

5

A VÁLSÁG KEZELÉSÉT ELŐSEGÍTŐ NÉHÁNY FONTOSABB MUNKAJOGI TUDNIVALÓ RÖVIDEN

Távmunka és otthoni munkavégzés

Az otthonról dolgozás lehetőségét meg kell különböztetni a munkajog által szabályozott távmunkától. A távmunkát a munkaszerződés szabályozza, míg az otthoni munkavégzés, a „home office” nem kötelező tartalma a munkaszerződésnek.

A távmunka-szerződésben rögzíteni kell a munkavégzést érintő minden mozzanatot, mint a munkáltató és munkavállaló közötti kapcsolattartás feltételeit, a munkavállalónál szükségesen és indokoltan felmerülő költségek elszámolásának módját, a munkarendet, valamint a rendelkezésre álló törzsidőt, adatvédelmi szabályozást.

Az otthoni munkavégzést, a home office-t nem feltétlenül kell szerződésben rögzíteni, arról és szabályairól a munkáltató egyoldalúan rendelkezhet. Választhatja a munkaadó azonban azt a megoldást is, hogy a home office jogi kereteit egy belső szabályzatban rendezi. Ekkor viszont a munkaszerződésbe bele kell foglalni, hogy a munkavállalóval ismertették e szabályzatot.

A távmunka és a home office esetén a munkavállaló munkaeszközeire vonatkozó munkavédelmi szabályokat, így pl. hogy a munkaeszköz megfelel-e az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés követelményének, be kell tartani.

Távmunkában végezhető munkakörök, pl. a könyvelés, adatrögzítés, online értékesítés, programozás, piackutatás, stb..

Szabadság elrendelése

A szabadság kiadása alapvetően a munkáltató jogköre, tehát dönthet úgy, hogy pl. a járvány szempontjából kritikus területről hazaérkező munkavállaló számára szabadságot rendel el. Természetesen egy járványhelyzetben a kockázatcsökkentés érdekében kiadott szabadságnál nem reális és ésszerű, hogy a munkáltató a szabadság kezdete előtt legalább 15 (tizenöt) nappal közölje annak kiadását. A munkavállalók évente hét munkanapnyi szabadsággal saját maguk rendelkeznek, ezért ennek a hét napnak a kivételével ők is élhetnek.

Állásidő

Amennyiben foglalkoztatási kötelezettségének a munkáltató elháríthatatlan külső ok (vis maior) miatt nem tesz eleget, pl. jelen esetünkben a koronavírus járvány okán bekövetkező nyersanyaghiány miatt kényszerül a termelés leállítására, a munkavállaló díjazásra nem jogosult. Ennek megfelelően a vállalkozónak különbséget kell tennie, hogy az elháríthatatlan külső okból kifolyólag nem tudja munkával ellátni a munkavállalót, vagy a munkáltató egyéni mérlegelése alapján, üzletpolitikai szempontból dönt a munka leállítása mellett. Ez utóbbi esetben alapbér illeti meg a dolgozót, eltérően a járvány miatti leállástól.

Az elháríthatatlan külső ok egy objektív, a technikai és műszaki lehetőségek adott szintjén a rendelkezésre álló idő alatt nem orvosolható tényezőt jelent. Ha a munkáltató átlagos erőfeszítéssel, pl. kézfertőtlenítők, egészségügyi maszkok rendelkezésre bocsátásával és egyéb megfelelő intézkedésekkel el tudja hárítani a veszélyt, már nem egy külső okról van szó. Ilyenkor, ha a munkáltató mégis úgy dönt, hogy nem hívja be a foglalkoztatottat dolgozni, a munkavállalót az állásidőre az alapbér és a bérpótlék megilleti.

A VÁLLALKOZÁS KOMMUNIKÁCIÓJA

A válsághelyzetben nélkülözhetetlen vállalkozói kommunikációt célszerű két részre bontani: cégen kívüli és cégen belüli kommunikációra.

Mindkét kommunikációnál törekedni kell arra, hogy tudatos és strukturált legyen. Rossz megoldás, ha kapkodva, nem kellőképpen átgondolt üzenetekkel rúkkol elő a vállalkozás. A kommunikáció előtt meg kell határozni annak célját, tartalmát, csatornáját és rendszerességét.

Cégen kívüli kommunikáció az ügyfelek, vevők, megrendelők tájékoztatása és megtartása érdekében

A korábbi válságtapasztalatok azt mutatják, hogy az egyik leghatékonyabb túlélési stratégia az őszinte, nyílt vállalkozói kommunikáció, melynek során a vállalkozók a korábbi-

nál szorosabbra fűzték vásárlóikkal a kapcsolatot, és ügyfélszolgálati teendőiket helyezték előtérbe.

Fontos, hogy a vállalkozás a cége, személye, termékei, szolgáltatásai iránti bizalmat fenntartsa, s növelje. A vállalkozás honlapjának, hírleveleinek folyamatos működtetése felértékelődik a válság során. Azoknak a vállalkozásoknak, akik nem rendelkeznek honlappal, eljött az idő a cselekvésre, honlapjuk létrehozására.

A vállalkozó a válság okozta működési problémáiról tájékoztassa partnereit, vevőit, ügyfeleit, hogy a problémák elhárítása, a folyamatos üzletmenet megoldása érdekében minden tőle telhetőt megtesz. Például az éttermek, kifőzdék rövid idő alatt átszervezték működésüket és a helyben kiszolgálás helyett az ételek házhozszállítására álltak át. A kereskedők egy része a bolti értékesítés helyett a telefonon és internetes csatornán keresztül felvett rendeléseket szállítja házhoz, még akkor is, ha tevékenységére eddig nem volt jellemző az online értékesítés.

Az e-kereskedelmi forgalom jelenlegi növekedése olyan fogyasztói gátakat szakít át, ami a válság után is várhatóan magasabb szinten tartja a digitális fogyasztást.

Természetesen vannak ágazatok, akik nem tudnak profilverváltással, vagy új szolgáltatás bevezetésével megújulni, pl. a turizmusban tevékenykedők, vagy a rendezvényszervezéssel foglalkozók. A partnerekkel folytatandó kommunikációt ők sem hanyagolhatják el. Biztosítsák megrendelőiket, vendégeiket, hogy a válságot követően visszavárják őket, s már most felajánlhatnak különböző kedvezményeket, akciókat, szolgáltatási csomagokat.

Cégen belüli kommunikáció, naprakész információk az alkalmazottaknak

Erre nem csak a bevételek növelése érdekében, hanem a bizalom, alkalmazotti biztonságérzet megteremtése, megtartása érdekében van nagy szükség. A kisebb vagy nagyobb létszámú alkalmazotti kört koordináló, irányító vezető az őszinte, pontos helyzetismertető kommunikációjával növeli az alkalmazottak lojalitását.

Ismertesse a munkatársakkal, hogy milyen intézkedésekkel kívánja a válság okozta nehézségeket megoldani, csökkenteni. Vonja be foglalkoztatottjait, kérje ki véleményüket, ötleteiket. Ezzel a kialakult helyzet megoldásának, kezelésének aktív részeseivé válnak, s érzik, hogy továbbra is szükség van rájuk.

Kommunikációs eszközök, felületek

A mikro- és kisvállalkozások technikai felszereltsége különböző. Nem mindenki rendelkezik fejlett információtechnológiai rendszerrel, de pl. okostelefonja a legtöbb vállalkozónak van. Sok családi vállalkozásban használnak laptopot, számítógépet. Ezek mindegyike jól használható a belső és külső kommunikációban egyaránt.

Fontos, hogy a cégek minden elérhető, használható portálon kommunikáljanak, melyek a vállalkozás sajátosságaiból eredően nélkülözhetetlen. Ilyenek lehetnek pl. Facebook oldal, Facebook csoport, Messenger, Instagram, LinkedIn, YouTube, Twitter, Whatsapp, Pinterest, Viber, Google Cégem, Tripadvisor, stb.

Érdeemes rendszeresen frissíteni a vállalkozó által közölt információkat, A vállalkozások felhasználhatják az információs felületeket listaépítésre és termékeik, szolgáltatásaik népszerűsítésére.

Az itt felsorolt kommunikációs csatornák használhatóak a már meglévő kapcsolat megtartására, új kapcsolatok kialakítására, korábbi tevékenységüktől eltérő, új szolgáltatás, termék bevezetésének reklámozására, a válságot követő gazdasági talpra állásban, fellendülésben való részvételre.

A válság miatt kevesebb munkát végző alkalmazottak bevonhatók a fenti információs felületek folyamatos figyelésébe, a vállalkozó felügyeletével és irányításával tartalmak feltöltésébe. Nem szabad elfelejteni, hogy magánemberként az alkalmazottak és a fiatalabb családtagok ezeket az információs felületeket ismerik, rendszeresen használják, tehát a vállalkozó számára segítséget nyújthatnak.

A VÁLLALKOZÓK KÖZÖTTI ÉS A VÁLLALKOZÁSOKON BELÜLI ÖSSZEFOGÁS SZÜKSÉGESSÉGE

7

A vállalkozók közötti tapasztalatszere a válság időszakában felértékelődik. Érdemes megosztani egymással a válság kezelése érdekében eddig megtett konkrét lépéseket, terveket, a legapróbbnak tűnő praktikákat, ötleteket. Ne kelljen minden vállalkozásnak külön-külön megoldást keresni, találni arra a problémára, amire lehet, hogy a szomszéd utcában működő, vagy az infokommunikációval elérhető távolabbi vállalkozó már megtalálta a választ, a megfelelő megoldást.

A vállalkozások egymás közötti összefogása mellett a cégen belüli összefogás is nagyban segítheti a túlélést. Nem is gondolnánk, hogy sokszor egy emberi gesztus milyen erőt adó tud lenni. A kis létszámmal működő vállalkozások kvázi családdá alakulva vészelhetik át a nehéz időszakot. Sokat jelenthet, ha a vállalkozók, munkahelyi vezetők pl. nem csak a munkahelyi problémák megoldására fókuszálnak, hanem érdeklődnek a dolgozók családtagjainak egészségi állapota felől is, s lehetőségeikhez mérten mindannyian segítik egymást.

Az összefogásra családi, munkahelyi és társadalmi szinten egyaránt szükség van ebben az általunk még ismeretlen, új, eddig nem tapasztalt mértékű veszteségeket okozó vész helyzetben.

8

VÁLSÁGTERV KÉSZÍTÉSE

A mikro- és kisvállalkozások jelentős része nem rendelkezik a koronavírus okozta veszélyhelyzet gazdasági, vállalászási kihatásának kezelésére vonatkozó válságtervvel. A kialakult helyzet kezelése érdekében a vállalkozásoknak tervszerűen kell cselekedniük. Nem kell bonyolult dolgokra gondolni. A cselekvési tervnek össze kell foglalnia a legfontosabb teendőket és tudnivalókat a veszteségek minimalizálása, a működőképesség fenntartása céljából.

A Válságkezelési Kisokos struktúráját úgy állítottuk össze, hogy az egyes fejezetekben megtalálható információk és teendők alapján a vállalkozó előkészítheti saját válságkezelési tervét. Fejezeteink tartalmazzák a terv elkészítéséhez és megvalósításához a cselekvési lépéseket.

ZÁRÓGONDOLATOK

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által elkészített „Koronavírus Válságkezelési Kisokos” közzétételének időpontjában hazánk az országos egészségügyi helyzetet tekintve a járvány második, csoportos fertőzések szakaszában van.

A koronavírus okozta vészhelyzet valamennyi mikro- és kisvállalkozót érinti, sújtja.

Felhívjuk a Tisztelt Vállalkozók figyelmét, hogy működésük során a központi és helyi szabályozásokat, valamint az egészségügyi hatóságok által kiadott legfrissebb útmutatásokat, tanácsokat figyeljék és alkalmazzák.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a vállalkozók helyzetértékeléséhez, cselekvéseik előkészítéséhez honlapján, elektronikus hírleveleiben további folyamatos segítséget nyújt önkéntes tagjai és regisztrált vállalkozói számára. Ingyenes jogi, munkajogi, adóügyi, pénzügyi, hitelhez jutási, fogyasztóvédelmi tanácsadással is segíti a vállalkozásokat.

Minden Olvasónknak jó egészséget, türelmet, kitartást, a vészhelyzetet követően mielőbbi kiegyensúlyozott működést kívánunk!

M

MELLÉKLET

A KORMÁNY GAZDASÁGRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEI A JÁRVÁNY OKOZTA KÁROK MÉRSÉKLÉSÉRE

Vállalkozásokat segítő 47/2020.(III.18.) Kormányrendelet – 2020. március 19-től hatályos

- A magánszemélyek és a vállalkozások a március 18-ig megkötött hiteleinek tőke és kamatfizetési kötelezettségét az év végéig felfüggesztik.
- A rövid lejáratú vállalkozási hitelek június 30-ig meghosszabbításra kerülnek.
- A március 19-től felvett fogyasztási hitelek teljes hiteldíj mutatóját, THM-jét a jegybanki alapkamat +5%-ában maximálják.
- Több súlyos gonddal küzdő szektor, mint a turizmus, vendéglátás, szórakoztatóipar, sport, kulturális szolgáltatások és személyszállítás, vagyis a taxisok **munkáltatói járulékfizetési kötelezettségét teljes egészében elengedik. A munkavállalók járulékát jelentősen csökkentik.** Nyugdíjjárulékot nem kell fizetniük. Az egészségbiztosítás díja a törvényi minimumra csökken június 30-ig.
- **A KATA szerint adózó taxisok átalányadó fizetési kötelezettségét elengedik** június 30-ig. Ezekben a szektorokban **a helyiségbérleti szerződéseket nem lehet felmondani és a bérleti díjakat nem lehet megemelni. A turizmusfejlesztési hozzájárulást** is elengedik június 30-ig.
- A munkavállalási szabályokat rugalmasabbá teszik annak érdekében, hogy a munkaadók és a munkavállalók könnyebben meg tudjanak egyezni egymással.

A rendelet szövege a Magyar Közlöny 47. számában és a BKIK jogtárában olvasható, melynek elérhetősége: <https://bkik.jogtar.hu/>

Vállalkozásokat segítő 61/2020.(III.23.) Kormányrendelet – 2020. március 24-től hatályos

A kormányrendelet az alábbi kedvezményeket tartalmazó intézkedéseket és tevékenységi köröket határozza meg:

- **Nem KATA-s vállalkozások esetében:**

A vállalkozásoknak nem kell szociális hozzájárulást fizetniük egyéni vállalkozásuk és munkavállalóik után 2020. március, április, május és június hónapra.

A járulékfizetési kötelezettség úgy teljesítendő, hogy a járulékalapot képező jövedelem után kizárólag a 4% mértékű természetbeni egészségbiztosítási járulékot, de legfeljebb 7.710,- Ft összeget kell megfizetni 2020. március, április, május és június hónapra.

Nem kell fizetni szakképzési hozzájárulást az arra kötelezetteknek 2020. március, április, május és június hónapra vonatkozóan.

A fizetendő rehabilitációs hozzájárulás mértéke kétharmadára csökken az arra kötelezettek esetében.

A kisvállalati adókötelezettség megállapításánál nem tekintendő kisvállalati adóalapnak a személyi jellegű kifizetések összege 2020. március, április, május és június hónapra vonatkozóan.

A fenti szabályok az alábbi főtevékenységet végzőkre vonatkoznak azzal, hogy a főtevékenységnek e rendelet alkalmazásában azt a tevékenységet kell tekinteni, amelyből az adózónak a rendelet hatálybalépését (2020.03.24.) megelőző hat hónapban a legtöbb bevétele, de legalább bevételének 30%-a származott:

- a) taxis személyszállítás (TEÁOR és TESZOR 49.32),
- b) szálláshely-szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 55),
- c) vendéglátás (TEÁOR és TESZOR 56),
- d) alkotó-, művészeti, szórakoztató tevékenység (TEÁOR és TESZOR 90),
- e) sport-, szórakoztató, szabadidős tevékenység (TEÁOR és TESZOR 93),
- f) szerencsejáték, fogadás (TEÁOR és TESZOR 92),

- g) film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás (TEÁOR és TESZOR 59),
- h) konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (TEÁOR és TESZOR 82.30),
- i) napilapkiadás (TEÁOR és TESZOR 58.13),
- j) folyóirat, időszaki kiadvány kiadása (TEÁOR és TESZOR 58.14) és
- k) műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 60).

KATA-s vállalkozások esetében:

- Mentésül a Kisvállalkozók tételes adója (KATA) fizetés alól az alábbiakban felsorolásra kerülő vállalkozás 2020. március, április, május és június hónapra vonatkozóan.
- A vállalkozások azon 2020. március 1-ig felmerült KATA tartozását, mely nem került befizetésre, lehetőségük lesz a veszélyhelyzet megszűnésének negyedét követő hónaptól 10 havi egyenlő részletben – az egyes részleteket a tárgyhó 12. napjáig – pótlékmentesen megfizetni. Amennyiben az adózó az esedékes részlet befizetését nem teljesíti, akkor az aktuális tartozását pótlékokkal együtt egy összegben kell megfizetnie.

A rendelet alkalmazásában főtevékenységnek, mely alapján a kedvezmények igénybe vehetők, azt a tevékenységet kell érteni, amelyből az adózónak a rendelet 2020. március 24-i hatálybalépését megelőző hat hónapban a legtöbb bevétele, de legalább bevételeinek 30%-a származott, valamint 2020. február hónapjában már KATA-s vállalkozás volt.

Kedvezményezett kör:

1. taxis személyszállítás (TEÁOR és TESZOR 4932),
2. fodrászat, szépségápolás (TEÁOR és TESZOR 9602),
3. festés, üvegezés (TEÁOR és TESZOR 4334),
4. egyéb humán-egészségügyi ellátás (TEÁOR és TESZOR 8690),
5. villanyszerelés (TEÁOR és TESZOR 4321),
6. fizikai közérzetet javító szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 9604),
7. előadó-művészet (TEÁOR és TESZOR 9001),
8. víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló-szerelés (TEÁOR és TESZOR 4322),
9. szakorvosi járóbeteg-ellátás (TEÁOR és TESZOR 8622),
10. épületasztalos-szerkezet szerelése (TEÁOR és TESZOR 4332),
11. sport, szabadidős képzés (TEÁOR és TESZOR 8551),
12. tetőfedés, tetőszerkezet-építés (TEÁOR és TESZOR 4391),
13. általános járóbeteg-ellátás (TEÁOR és TESZOR 8621),
14. padló-, falburkolás (TEÁOR és TESZOR 4333),
15. fogorvosi járóbeteg-ellátás (TEÁOR és TESZOR 8623),
16. előadó-művészetet kiegészítő tevékenység (TEÁOR és TESZOR 9002),

17. egyéb sporttevékenység (TEÁOR és TESZOR 9319),
18. fekvőbeteg-ellátás (TEÁOR és TESZOR 8610),
19. konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (TEÁOR és TESZOR 8230),
20. üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 5520),
21. testedzési szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 9313),
22. egyéb vendéglátás (TEÁOR és TESZOR 5629),
23. egyéb szálláshely-szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 5590),
24. szerencsejáték, fogadás (TEÁOR és TESZOR 9200),
25. idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül (TEÁOR és TESZOR 8810) és
26. szállodai szolgáltatás (TEÁOR és TESZOR 5510)

A turizmusfejlesztési hozzájárulást fizető vállalkozásoknak az alábbiak szerint módosul a bevallási és fizetési kötelezettségük:

- Negyedéves bevallás esetén: a 2020. április 20-ig benyújtandó bevallásában a 2020. január 1. és 2020. február 29. közötti időszakra vonatkozóan kell bevallani és megfizetni a hozzájárulást.
- Éves bevallás esetén: 2021. február 25-ig benyújtandó bevallásában a 2020. január 1. és 2020. február 29. közötti és a 2020. július 1. és 2020. december 31. közötti időszakra vonatkozóan kell bevallani és megfizetni a hozzájárulást.

A rendelet szövege a Magyar Közlöny 51. számában, valamint a BKIK jogtárában olvasható, melynek elérhetősége: <https://bkik.jogtar.hu/>

Végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről szóló 57/2020. (III.23.) Kormányrendelet – 2020. március 24-től hatályos:

A végrehajtásokat, kilakoltatásokat és az adótartozások behajtását felfüggesztik a veszélyhelyzet lezárását követő 15. napig. A NAV-tól méltányosságot lehet kérni az adótartozásokra.

A rendelet szövege a Magyar Közlöny 51. számában, valamint a BKIK jogtárában olvasható, melynek elérhetősége: <https://bkik.jogtar.hu/>

Partner a sikerhez

•1850•
BRJK